

Nr 557

Av herr Björkman m. fl., om undantagande från den allmänna varubeskattningen av böcker och musikalien.

(Lika lydande med motion nr 473 i Första kammaren)

Vid vårriksdagen 1960 hemställdes genom de likalydande motionerna I: 198 och II: 361, att riksdagen måtte besluta att utvidga undantaget från omsättningsskatt för de i Kungl. Maj:ts förordning den 1 december 1959 om allmän varuskatt 10 § 1 mom. 7 angivna tryckta skrifterna till att gälla även böcker jämte musikalien (noter).

I motionerna anfördes bl. a., att riksdagen inte velat medgiva undantag från omsättningsskatt för hela det varuområde, som skyddades av tryckfrihetsförordningen, men varit medveten om att här ifrågasvarande undantagsbestämmelse fått en diskutabel utformning. Riksdagen hade sålunda genom skrivelse (nr 329/1959) anhållit om utredning rörande de skatte tekniska förutsättningarna för att från allmän varuskatt undantaga periodiska publikationer med ideellt syfte.

Riksdagen har senare gjort ytterligare undantag för periodiska publikationer, som utgives för vissa särskilt angivna ideella ändamål.

Om till Kungl. Maj:ts förordning den 1 december 1959 om allmän varuskatt 10 § 1 mom. 7 fogades tillägget »böcker och musikalien (noter)», torde detta icke medföra, att det skattefria området i alltför hög grad utvidgas. Veckopressen och enskilda företags reklamtryck skulle med denna lydelse icke omfattas av undantaget från omsättningsskatt.

I sitt betänkande nr 62 år 1960 förklarade bevillningsutskottet å sid. 21, att utskottet inte kunde tillstyrka yrkandena om skattefrihet för böcker och musikalien, då »ett dylikt undantag skulle vara ägnat att medföra svår bemästrade gränsdragningsproblem och vålla olägenheter ur redovisnings- och kontrollsynpunkt». Mot beslutet reserverade sig tio av utskottets tjugo ledamöter.

Erfarenheterna från bokhandeln och pressbyråkioskerna, som ju saluför skattefria tidningar vid sidan av andra varor, visar inte att de av utskottet befarade svårigheterna ur redovisnings- och kontrollsynpunkt är för handen.

Någon tvekan om att det skulle vara en kulturstimulerande åtgärd att befria böcker och musikalien från omsättningsskatt behöver man ej hysa.

Följande utdrag ur kungl. bibliotekets statistik över 1959 års bokutgivning visar, hur rikt differentierad den svenska utgivningen är (siffror inom parentes anger i Finland (primärt) utgivna arbeten, inräknade även i hudsiffran).

	Böcker och broschyrer			Årsböcker o. d.
	Nya verk	Nya uppl.	Summa	
A. Bok- och biblioteksväsen	71 (5)	9	80 (5)	32 (1)
B. Allmänt och blandat	27 (1)	6	33 (1)	43 (6)
C. Religion	199 (9)	74 (3)	273 (12)	57 (7)
D. Filosofi och psykologi	45	20	65	—
E. Uppfostran och undervisning	135 (12)	28	163 (12)	51 (4)
F. Språkvetenskap	182 (6)	209 (13)	391 (19)	8
G. Litteraturhistoria	61 (2)	20 (3)	81 (5)	4 (1)
H. Skönlitteratur:				
svensk i original	410 (29)	114 (6)	524 (35)	16
utländsk i svensk översättning	422 (10)	119 (1)	541 (11)	—
övrig (inkl. övers. från svenska)....	10	3 (1)	13 (1)	—
I. Konst, musik, teater och film.....	142 (12)	29 (1)	171 (13)	6
J. Arkeologi	23	4	27	2
K. Historia	78 (6)	22 (1)	100 (7)	7
L. Biografi med genealogi	82 (10)	7	89 (10)	45 (5)
M. Etnografi och folklivsforskning	16 (2)	1	17 (2)	4
N. Geografi	255 (22)	43 (3)	298 (25)	57 (1)
O. Samhälls- och rättsvetenskap	194 (25)	36 (2)	230 (27)	49 (6)
P. Teknik, industri och kommunika- tioner	308 (8)	56	364 (8)	41 (1)
Q. Ekonomi och näringsväsen	318 (17)	86 (5)	404 (22)	62 (5)
R. Gymnastik, sport, lek och spel	47 (2)	15	62 (2)	34 (3)
S. Krigsväsen	17	—	17	8
T. Matematik	58 (3)	44 (2)	102 (5)	5
U. Naturvetenskap	412 (5)	58 (4)	470 (9)	15 (2)
V. Medicin	211 (5)	25	236 (5)	10
X. Musikalier	5 (2)	3	8 (2)	—
u. Böcker för barn och ungdom:				
svensk skönlitteratur	204	73	277	11 (2)
utländsk skönlitteratur i svensk övers.	190 (1)	51	241 (1)	8
övriga	25	9	34	19 (1)
Summa	4 147 (194)	1 164 (45)	5 311 (239)	594 (45)

Redan i fjolårets motioner framhölls, att en avsevärd del av statens inkomster av omsättningsskatten på böcker utjämnades genom att de allmänna bidragen till inköp av läroböcker och böcker till bibliotek samt till forskning och folkbildningsarbete i övrigt måste höjas åtminstone med skattens belopp, om undervisningsanstalter och bibliotek skulle kunna bibehållas på nuvarande kulturella standard.

På fackhåll uppskattar man den del av bökköpen, som helt eller delvis subventioneras av det allmänna, till omkring en tredjedel av hela bokförsäljningen i landet, i kronor räknat.

Fjolårets motionärer i denna fråga framhöll, att värdet av den totala bokomsättningen knappast uppginge till en halv procent av den totala försäljning, för vilken varuskatt uttages. Statens intäkter av den allmänna varuskatten på böcker syntes därför bli relativt obetydlig redan innan nödvändiga avdrag verkställdes för nyss angivna ökade allmänna bidrag och minskade skatteintäkter.

Vi vill än en gång erinra om vad den av nuvarande chefen för ecklesiastikdepartementet ledda bokutredningen framhöll i sitt betänkande (SOU

1952: 23), nämligen att boken är det betydelsefullaste medlet för bildning, studier och litterär förströelse samt oundgänglig i det till en allmän demokratisering av bildningsmöjligheterna syftande kulturella upprustningsarbetet.

Det bör slutligen nämnas, att man i kulturländer som Finland, Holland, Schweiz och Storbritannien, där omsättningsskatt finns, av kulturella skäl befriat böckerna från denna påлага. Vad Finland beträffar fritogs böckerna 1950 från den allmänna omsättningsskatten. Försök har senare gjorts att återinföra sådan skatt på böcker, men dessa försök har varje gång avisats.

Då tidigare framförda skäl för undantagande av böcker och musikalier från den allmänna varuskatten alltjämt föreligger, medan de invändningar, som riktats mot ett sådant undantag, icke är bärande, hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. den 1 juli 1961 genom tillägg till Kungl. Maj:ts förordning om allmän varuskatt av den 1 december 1959 10 § 1 mom. 7 från skatteplikt undantaga jämväl böcker och musikalier (noter).

Stockholm 26 januari 1961

Stellan Arvidson

Gunnar Helén

Folke Björkman

Gunnar Larsson

i Luttra

Nr 558

Av herr Börjesson i Glömminge m. fl., om undantagande från den allmänna varubeskattningen vid varuuttag från egen rörelse.

(Lika lydande med motion nr 478 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1961

Fritz Börjesson
i Glömminge

Karl Björkänge

E. Grebäck